

MITT I JURIDIKEN

**SENASTE NYTT FRÅN
JURIDIKBRANSCHEN**

Publicerad: 15 mars 2013,

Halvhjärtat lagförslag om olagligt statsstöd löser inte företagens problem

Regeringens proposition om olagligt statsstöd saknar flera viktiga delar i Statsstödsutredningens betänkande. Därmed kvarstår rättsosäkerheten. Det skriver Elisabeth Eklund och Kristian Pedersen, delägare i Advokatfirman Delphi.

Elisabeth Eklund, expert på konkurrensrätt och statligt stöd.

Kristian Pedersen, expert på upphandling och statligt stöd.

Regeringen har nu publicerat prop. 2012/13:84, Olagligt statsstöd. Lagförslaget bygger på Statsstödsutredningens betänkande (SOU 2011:69) och går i korthet ut på att en ny lag om statsstöd ska införas för att hantera frågor som gäller återkrav av olagligt statsstöd.

Men i och med att regeringens förslag bara innehåller en bråkdel av de förslag som utredningen presenterade löser förslaget inte företagens problem. Det är visserligen bra att regeringen föreslår regler för återkrav av olagligt statsstöd, eftersom detta är ett oreglerat problemområde, men i övrigt kvarstår problemen.

Utgångspunkten för EU:s bestämmelser om statsstöd är att offentligt stöd till privata företag är förbjudet om det snedvrider konkurrensen och handeln mellan medlemsstaterna påverkas. Det gäller inte enbart kontanta utbetalningar, utan även åtgärder som har samma effekt, t.ex. rabatter på olika kommunala avgifter och förmånliga lån eller borgensåtaganden. Det kan också

gälla försäljning av offentlig egendom till underpris alternativt offentliga inköp till överpris. De senaste åren har bl.a. flera svenska fall av olagligt statsstöd i samband med fastighetsaffärer uppmärksammats. Men det finns många andra exempel på olagligt stöd som snedvrider konkurrensen, och många företag vittnar om att inte minst kommuner snedvrider konkurrensen mellan företag i sin iver att genomdriva lokalpolitiska mål.

Det har visat sig svårt för företag som lider skada av att en konkurrent har fått olagligt statsstöd att vidta verkningsfulla rättsliga åtgärder, inte minst eftersom det inte finns någon svensk lagstiftning som reglerar vilka möjligheter som företag har att väcka talan i domstol. Vår erfarenhet är också att svenska domstolar känner en osäkerhet inför hur frågor om olagligt statsstöd ska hanteras. I praktiken leder det ofta till att företag som har drabbats negativt av olagligt statsstöd blir rättslösa. På ett mer principiellt plan kan också ifrågasättas om Sverige uppfyller sina skyldigheter enligt EU-rätten.

Utredningen föreslog bland annat att det skulle bli möjligt för företag som har drabbats negativt av statsstöd att väcka talan i domstol för att få fastställt att ett visst stöd har varit olagligt eller att det finns en skyldighet för den som har betalat ut stödet att kräva tillbaka detta. Utredningen föreslog också att det skulle införas bestämmelser om skadestånd till företag som har drabbats negativt av olagligt statsstöd. Idag har ett företag som påstås ha fått ett otillåtet stöd inte rätt att bli part i den domstolsprocess där frågan prövas men utredningen föreslog att detta skulle bli möjligt.

Av dessa, enligt vår mening mycket viktiga, komponenter i utredningens förslag finns dock inte ett spår i propositionen. Rättsosäkerheten kvarstår därför.

För företag som har drabbats eller riskerar att drabbas negativt av att en konkurrent får olagligt statsstöd kommer det fortfarande vara mycket svårt att förhindra olagligt stöd eller att framtvinga ett återkrav av stödet. För de offentliga aktörer som betalar ut olagligt statsstöd kommer det även fortsättningsvis att vara relativt riskfritt att bryta mot EU-rätten och orsaka snedvridning av konkurrensen.

Vi menar därför att regeringen, genom att utelämna viktiga delar av utredningens förslag, missar chansen att åtgärda de problem som många företag möter.

Istället för att skicka en kraftfull signal till offentliga myndigheter och stödmottagare om att olagligt statsstöd inte accepteras och erbjuda rättsmedel för drabbade företag har utredningens ambitiösa förslag till lagstiftning efter regeringens beredning endast blivit en "tummetott".

Företagens hopp står nu till att riksdagen så småningom vid sin behandling av lagförslaget ska visa en större vilja att värna om skyddet för företag som lider skada till följd av olagligt statsstöd.

Elisabeth Eklund, delägare i Advokatfirman Delphi och expert på konkurrensrätt och statligt stöd.

Kristian Pedersen, delägare i Advokatfirman Delphi och expert på upphandling och statligt stöd.